

Zprávy

**Moravskoslezské pobočky
České botanické společnosti**

4

Příloha 1

Floristický kurz České botanické společnosti,
Litovel 2015 (12.–18. 7. 2015)

Informační materiály pro účastníky

Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS

č. 4

Příloha 1

Redakční rada:

Veronika Kalníková (předseda), Blanka Brandová, Martin Dančák, David Hlisenkovský,
Petr Kocián, Svatava Kubešová, Marie Popelářová, Jana Tkáčiková

Za správnost textu odpovídají autoři.

Publikace neprošla jazykovou úpravou.

Fotografie:

titulní strana obálky: M. Duchoslav [aluviální psárkové louky v PR Plané loučky, 22. V. 2006]

Mapy byly vytvořeny pomocí aplikace Mapomat (<http://mapy.nature.cz/>) a QGIS.

Adresa vydavatele:

Muzeum regionu Valašsko, p. o., Horní náměstí 2, 755 01 Vsetín
tel.: +420 571 411 690, e-mail: muzeum@muzeumvalassko.cz

Tisk:

Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace

Vydáno ve spolupráci s Moravskoslezskou pobočkou České botanické společnosti, Zámecká 3,
757 01 Valašské Meziříčí a Českou botanickou společností, Benátská 2, 128 01 Praha 2.

Informace o České botanické společnosti jsou dostupné na www.natur.cuni.cz/CBS.

Informace o Moravskoslezské pobočce ČBS jsou dostupné na www.ms-cbs.cz.

2015 © Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace

ISBN 978-80-87614-34-1

Floristický kurz České botanické společnosti, Litovel 2015 (12.–18. 7. 2015)

Informační materiály pro účastníky

MARTIN DANČÁK¹, VÁCLAV DVOŘÁK² & MICHAL HRONEŠ²

1) Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra ekologie, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc;
e-mail: martin.dancak@upol.cz

2) Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc;
e-mail: Vencis.Dvorak@seznam.cz, michal.hrones@gmail.com

Úvod

Floristický kurz České botanické společnosti se letos koná v Litovli, městě ležícím na šesti ramenech řeky Moravy, zvaném také Hanácké Benátky. Kromě bohaté historie se město může pyšnit i velkým přírodním bohatstvím. Řeka Morava zde vytváří vnitrozemskou deltu tvořenou říčními rameny protékajícími rozsáhlými a souvislými lužními lesy. Přestože okolní převážně zemědělská hanácká krajina je naopak přírodovědně málo zajímavá, sotvaže vstoupíme do okolních pahorkatin a vrchovin, čeká nás nejedno překvapení. Západním směrem v Zábřežské vrchovině to mohou být například ostrůvky vápenců, severovýchodním směrem v Nízkém Jeseníku rašelinné louky a směrem k jihu teplomilné trávníky na Prostějovsku. Možnost zajímavých nálezů tak i zde zůstává stále otevřená. Doufáme, že se vám nějaký podaří.

1 Historie botaniky (Václav Dvořák)

Botanický výzkum Olomoucka, podobně jako většiny Moravy, systematicky započal až v 19. století. Podpěra (1911) sice zmiňuje, že k oblasti Hané se váže vydání první česky psané botanické knihy J. Černého *Knieha lékařská*, která vyšla v 16. století, ale ta neměla z hlediska botanických údajů výpovědní charakter. Osmnácté století sice přineslo na Moravu vlnu osvícenství, zakládání učených společností, ale ani díla této doby neměla na vývoj botaniky v regionu přílišný dopad. Za zmínku však stojí zejména olomoucká Petraschova učená společnost *Societas eruditorum incognitorum in terris austriacis* (1746–1751). V roce 1811 došlo v Brně k založení Moravsko-slezské společnosti pro zvelebení orby, přírodovědy a vlastivědy (*Mährisch-schlesische Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde*), která měla na Moravě suplovat vědeckou činnost Královské české společnosti nauk či Společnosti vlasteneckého muzea v Čechách, jež působily na území Čech. Tato společnost záhy začala vydávat přírodovědně orientovaný časopis *Mittheilungen der k. k. Mährisch-Schlesischen Gesellschaft zur*

Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde in Brünn, ve kterém publikovali moravští floristé. Ve třicátých letech 19. století organizoval brněnský právník W. Tkany spolu s R. Rohrerem, Ch. F. Hoschstetterem, augustiniánem A. A. Thalerem, inspektorem dráh J. N. Bayerem, učitelem přírodopisu a farářem J. X. Wesselym a účetním úředníkem F. Jellinkem botanické exkurze do okolí Brna i vzdálenějších oblastí Moravy. Jejich pečlivé floristické záznamy sloužily pozdějším autorům, jako byl A. Makowsky.

Jedním z prvních opravdu významných floristických děl o Moravě byla kniha *Vorarbeiten zu einer Flora der Mährischen Gouvernements* (Rohrer & Mayer 1835), ve které autoři shromáždili více než 1 300 floristických údajů, a to jak ze svých botanických putování, tak z činnosti výše zmíněných botaniků. Podpěra (1911) ovšem argumentuje, že z uvedených údajů se nedozvíme nic o autorech nálezů, a hodnotí práci Rohrera a Mayera slovy: „Ačkoli autoři dosti slušně – na tehdejší poměry – znali vegetační poměry Moravy, přece o Hané nevědí nic více, než že jest to úrodná půda a že mezi Olomoucem a Litovlí nalézají se nivy a velké plochy vodní. Floristický ráz území z údajů těchto posud nijak nevyniká, ač některé údaje dávají tušiti jednak květenu luční až slatinnou, jednak květenu teplomilnou.“

První pokus o soustavný floristický soupis z okolí Olomouce najdeme v práci A. E. Vogla *Flora von Olmütz* (Vogl 1854). Během svého botanizování se věnoval loukám severně od Hradiska a Černovíra, Chomoutovskému lesu a řadě dalších lokalit v okolí města Olomouce. Vogl a jeho přátelé (J. Mik a baron L. Spensa) byli nejvíce fascinováni hněvotínskými vápencovými lomy. V publikaci najdeme 815 floristických údajů z okolí Olomouce. Na Voglovu práci navázal jeho přítel J. Mik, který roku 1860, jakožto kandidát gymnaziálního učitelství ve Vídni, vydal *Květenu okolí olomouckého* (Mik 1860). Počet uvedených druhů se vyšplhal na 855. Podpěra (1911) shrnul údaje jako velice přesné a odpovídající tehdejšímu stavu floristiky.

V roce 1855 v oblasti Mohelnice a Zábřehu botanizoval slezský botanik R. von Uechtritz z Vratislavi, který v pozdějších letech sdílel své poznatky s A. Obornym. Uechtritz navázal na činnost svého otce, který kolem roku 1805 botanizoval v oblasti Šternberka a Kroměříže. Taktéž v roce 1855 uveřejnil učitel olomouckého německého gymnázia C. Schwippel v pražském časopisu *Lotos* popis výletů a exkurzí do okolí města Olomouce. Vzpomíná například na tůň při řece Moravě pokryté listy a květy stulíku (*Nuphar lutea*) a označuje místa výskytu leknínu (*Nymphaea alba*) v protáhlé tůňce u Horky na kraji Chomoutovského lesa. Taktéž se dočteme o loukách mezi Hejčínem a Křelovem, „na nichž na jednom pruhu žloutne se úpolín (*Trollius europaeus*)“. Schwippel ve svých líčeních velmi dobře vystihl krajinný ráz území a poskytl velmi cenné floristické údaje pro řadu botaniků pozdějších let.

Za pokrokové dílo v oblasti popisu vegetačních poměrů můžeme považovat práci A. Makowskyho *Sumpf- und Ufer- Flora von Olmütz* (Makowsky 1860). Makowsky jako tehdejší suplující učitel vyšší reálky v Olomouci rozdělil své poznatky na květenu niv, luk a břehů. Ve své práci se věnoval oblasti od Štěpánova po Království u Grygova a rozpoznal řadu regionálně a vegetačně významných taxonů.

V roce 1883 bylo založeno Vlastenecké muzeum a Spolek vlasteneckého muzea vydávající *Časopis vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci*. V tomto periodiku uveřejňoval floristické poznatky především V. Spitzner a v následujícím století navázali svou činností

H. Laus a J. Otruba. V letech 1884 a 1885 botanizoval na Olomoucku M. Kromfeld, který popisuje lokality plavínu štítnatého (*Nymphoides peltata*), „který kryl hladinu mrtvého ramena Moravy u Černovíra“. Činnost botaniků, především J. X. Wesselyho a V. Spitznera, se v té době soustředila spíše na oblast Kroměříže a Prostějovska. V okolí Zábřehu intenzivně botanizoval J. Panek.

Významným dílem konce 19. století se stal *Beitrag zur Flora von Mähren Verzeichnis in der Umgebung von Littau beobachteten phanerogramen Pflanzen* (Slavíček 1897), z něhož v pozdějších letech čerpal rozsáhlé údaje J. Podpěra. Osobnost J. Podpěry za jeho působení na olomoucké reálce v letech 1902–1908 výrazně ovlivnila tehdejší znalosti floristických a vegetačních poměrů Olomoucka. Zásadní publikací se stala *Květena Hané* (Podpěra 1911), ve které autor významně prohloubil vědomosti týkající se regionu. Jak Podpěra sám píše, „původně jsem se domníval, že výzkum Olomoucka jest Voglem a Makowským tak proveden, že těžko bude něco nalézt i věnoval jsem mnoho času bryologickému a hepatikologickému výzkumu Moravy.“ Podpěra využíval i řady floristických údajů tehdejších botaniků, především faráře I. Pouče, advokáta ve Vyškově A. Skřivánka a učitele F. Čoky. Vývoj květeny shrnul v *Květeně Moravy ve vztazích systematických a geobotanických* (Podpěra 1927, 1928).

V zájmové oblasti v první polovině 20. století botanizoval zejména H. Laus (1905–1941), kustod přírodovědných sbírek Ferdinandova, později Vlastivědného muzea v Olomouci a jeho současník J. Otruba (1921–1950), příležitostně též L. Frank (1907) a E. Hejný (1936). Geobotanickou a sociologickou studii květeny Litovelska zpracoval B. Šula (1948). Otruba (1937) se také věnoval popularizaci oblasti a upozorňoval veřejnost na její ohrožení regulacemi. Práci o vývoji vegetace slatin publikovala B. Holubičková (1960). Studii o stavu vegetace vlhkých a rašelinných luk, rákosin a porostů vysokých ostřic v období těsně před provedením velkých vodohospodářských úprav nivy Moravy (šedesátá léta 20. století) publikovali tehdejší pracovníci katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (Bednář & Velísek 1962, Jílek 1962, Jílek & Velísek 1964, Bednář 1976). Většina literárních údajů o výskytu rostlin na území dnešní CHKO Litovelské Pomoraví se vztahuje k prostoru mezi Horkou nad Moravou a Olomoucí, kde se tehdy rozkládala jedinečná naleziště vzácných rostlin.

Teprve v posledních několika desetiletích se podrobnějším floristickým průzkumem některých částí území zabýval Č. Deyl (1968–2001) a zhruba ve stejném období také V. Bednář. Byl rovněž vypracován seznam ohrožených taxonů oblasti (Bednář et al. 1987, Rybka 1994). Velký zájem a potřebu soustavného botanického výzkumu přineslo vyhlášení cenných území mezi Mohelnicí a Olomoucí za CHKO Litovelské Pomoraví. Opětovně se rozběhl průzkum vegetace v širším území, a podrobné zhodnocení lesní vegetace zájmového území přinesl L. Kincl (1991–1992). Luční vegetací se zabývá M. Duchoslav (1997) a vegetace rákosin a vysokých ostřic byla taktéž kompletně zpracována (Hanáková & Duchoslav 2002, 2003ab). Intenzivní inventarizační průzkum probíhal i v následujícím desetiletí, byl prováděn Správou CHKO Litovelské Pomoraví, ve spolupráci se sdružením Sagittaria (Rybka 1993–2003) a katedrou botaniky Univerzity Palackého v Olomouci (Dančák 2006–2007, Duchoslav 2006 a Mládek 2005–2006). V oblasti bylo zpracováno také několik diplomových prací v podobě floristických průzkumů (Borunský 1994, Nosková 1995) nebo studií ekologie a biologie vybraných ohrožených

taxonů (Lehká 2000, Parolková 2000). Více než 12 000 floristických údajů o květeně Litovelského Pomoraví bylo shrnuto v práci *Historická květena CHKO Litovelské Pomoraví* (Dvořák 2008).

Floristický kurz v Litovli 2015 bude zároveň prvním kurzem cíleným na tuto oblast. Jen okrajově se území věnovaly dřívější kurzy ČSBS a to čtvrtým kurzem ve Svitavách (1965), dvacátým prvním kurzem v Šumperku (1982) a dvacátým osmým kurzem v Bruntále (1989).

2 Přírodní poměry

(Martin Dančák)

Exkurzní trasy budou vedeny do širšího okolí Litovle, do území přibližně ohraničeném obcemi a městy Konice, Kladky, Bouzov, Loštice, Mohelnice, Leština, Libina, Paseka, Moravský Beroun, Velká Bystřice, Olomouc a Kostelec na Hané.

2.1 Geomorfologie

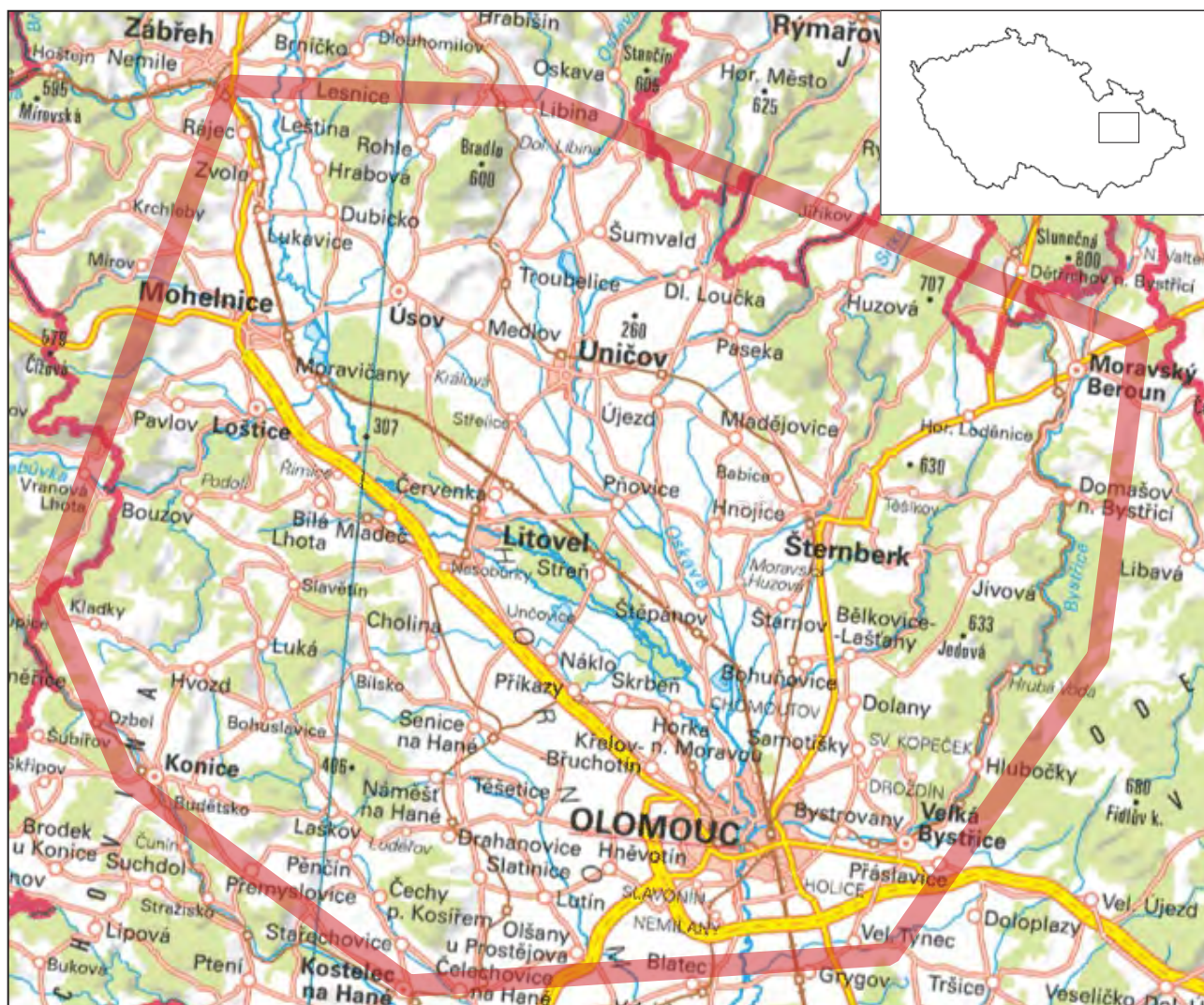
Oblast, ve které se bude konat floristický kurz, leží na rozhraní dvou hlavních geomorfologických provincií ČR, a to České vysočiny a Západních Karpat. Většina území se nachází v Hornomoravském úvalu, který je oblastí subprovincie Vněkarpatské sníženiny. Je to příkopová propadlina, jejíž osu tvoří široká niva řeky Moravy s navazujícími pleistocenními terasami a okraji pahorkatin. Zbývající část území je součástí České vysočiny, subprovincie Krkonoško-jesenická soustava a oblasti Jesenická podsoustava, která je v území zastoupena čtyřmi celky, Zábřežskou vrchovinou, Mohelnickou brázdou, Hanušovickou vrchovinou a Nízkým Jeseníkem. Kromě Mohelnické brázdy, která má rovinatý charakter, jsou ostatní oblasti převážně vrchovinné.

Reliéf území je značně závislý na geologickém podloží a stáří. Převážně rovinaté jsou Hornomoravský úval a Mohelnická brázda tvořené nivou řeky Moravy a jejích přítoků, pleistocenními terasami a okraji navazujících pahorkatin. Jejich podloží tvoří nezpevněné čtvrtohorní, popř. třetihorní sedimenty. Geomorfologicky velmi zajímavé jsou oblasti na karbonátových horninách (vápence, dolomity aj.), kde se vyvíjí krasový reliéf s jeho typickými tvary, jako jsou jeskyně, závrtky či propasti. Z těchto krasových území jsou nejvýznamnější Javoříčský a Mladečský kras. Zábřežská vrchovina má relativně členitý a na okrajích se postupně svažující reliéf, bohatě rozčleněný nepříliš hlubokými údolími vodních toků. Na protilehlé straně Hornomoravského úvalu ležící Nízký Jeseník má kromě okrajové části, která prudce stupňovitě spadá do Hornomoravského úvalu, reliéf naopak relativně plochý, nepříliš bohatě rozčleněný údolími, která jsou však na okrajích velmi hluboce zaříznutá.

Výškový rozdíl mezi nejnižším bodem území (hladina řeky Moravy pod Olomoucí, cca 200 m n. m.) a nejvyšším bodem území (vrchol Slunečné v Nízkém Jeseníku, 800 m n. m.) činí cca 600 m.

2.2 Geologie

Převážná část území se rozkládá na kvartérních sedimentech. Tyto sedimenty jednak vyplňují v podobě štěrků, písků a hlín nivu řeky Moravy a jednak pokrývají také okolní

Obr. 1: Přibližné vymezení území floristického kurzu (zdroj mapového podkladu: geoportal.gov.cz).

pahorkatiny a pleistocenní terasy v podobě spraší. Okrajové oblasti Hornomoravského úvalu místy kryjí ostrůvky třetihorních sedimentů (písků a jílu). Mezi obcí Hlušovice a Olomoucí leží známé ložisko slatiny, tzv. Černovířské slatiniště. Vrchovinné oblasti Zábřežské vrchoviny a Nízkého Jeseníku jsou tvořeny kulmem, tedy paleozoickými nemetamorfovanými usazenými horninami, převážně drobami a břidlicemi. V okolí Šternberka a Moravského Berouna se vyskytují bazické intruzivní magmatické horniny v podobě tzv. polštářových láv. Pestřejší stavbu má Hanušovická vrchovina, kde se kromě kulmských hornin, které tvoří jen její nejjižnější část (oblast tzv. Doubravy v CHKO Lito-velské Pomoraví) vyskytují hlavně různé paleozoické a proterozoické metamorfované horniny. Zcela ojedinělé jsou v území nepřeměněné hlubinné vulkanické horniny jako žuly či granodiority, které se maloplošně vyskytují v jižní části území. Z botanického hlediska jsou velmi významné devonsko-karbonské vápence, které se ostrůvkovitě vyskytují v Zábřežské vrchovině od masívu Špraňku na severu až po oblast Kosíře na jihu a v Hanušovické vrchovině u Leštiny nedaleko Zábřehu.

2.3 *Klima*

Centrální část území zahrnující nejnižše položená území v nivě Moravy a navazující pahorkatiny leží v teplé oblasti T2. Navazující vyšší pahorkatiny a vrchoviny leží v mírně teplých oblastech MT3, MT7, MT5, MT9, MT10 a MT11. Chladná oblast CH7 zasahuje do území jen okrajově v okolí Moravského Berouna. Klima území je celkově mírné, srážkově spíše podprůměrné až průměrné.

2.4 *Vodstvo*

Celé území patří do povodí Moravy, která je také jeho největším tokem. Řeka zde vytváří tzv. vnitrozemskou deltu, tedy systém bočních ramen, která se oddělují a poté opět spojují s hlavním tokem. Vytvářejí se také četné meandry, slepá a periodická ramena, náplavy a další jevy typické pro neregulované toky s přirozenou dynamikou. Součástí této dynamiky jsou také pravidelné jarní záplavy. Dalšími významnými toky jsou některé větší přítoky Moravy, zejména levobřežní jako např. (od severu) Loučka, Benkovský potok, Oskava (a její přítoky Oslava a Sitka), Trusovický potok a Bystřice. K nejvýznamnějším pravobřežním přítokům patří (od severu) Moravská Sázava, Mírovka a Třebůvka. Dalším významným tokem území je řeka Blata a její pravobřežní přítok Šumice. Jihozápadní okraj území odvodňuje řeka Romže.

Stojaté vody nejsou v území časté. Přirozené stojaté vody tvoří jen slepá a mrtvá ramena Moravy a jejích přítoků. Umělé vodní plochy představuje několik rybníků, především v okolí Uničova a Litovle (největší je Šumvaldský rybník), ale hlavně četné zaplavené štěrkovny. K největším a nejvýznamnějším patří štěrkovna Náкло, Mohelnické štěrkovny, tzv. Chomoutovské jezero a bývalá štěrkovna Poděbrady u Olomouce. Zatopené lomy jsou v oblasti vzácné, největším je lom v Nové Vsi u Litovle. Přehrady se v území nevyskytují. Specifickým typem stojatých vod jsou usazovací nádrže cukrovarů (Litovel, Drahanovice, Vrbátky).

Region se vyznačuje také vývěry minerálních vod. Nejznámější jsou prameny v obci Slatinice využívané v místních lázních, dále Ondrášovka u Moravského Berouna, Těšíkovská kyselka nedaleko Šternberka a Černovířská kyselka.

2.5 *Půdy*

Nejnižší ploché části nivy Moravy a jejích přítoků vyplňují fluvizemě (nivní půdy), které jsou charakteristické periodickým přerušováním půdotvorného procesu akumulací naplavenin v průběhu záplav. V rovinatějších oblastech zamokřených povrchovou vodou vznikají luvizemě, které se vyskytují zejména severně od Litovle. V okrajových částech údolních niv, v nižším stupni pahorkatin, na plošinách a mírně zvlněných plochých pahorkatinách, na nivní půdy navazují hnědozemě. Půdotvorným substrátem jsou nejčastěji spraše a sprašové hlíny. Černozemě jsou zastoupeny v nejteplejších a nejsušších pahorkatinných oblastech, především na spraších jižně od Litovle, ale ostrůvkovitě i na Uničovsku. Převládajícím půdním typem ve vyšších polohách, hlavně v Nízkém Jeseníku a Zábřežské vrchovině, jsou kambizemě. Posledním typem půd, se kterým se na území floristického kurzu setkáme, jsou organozemě, které vznikají intenzivní akumulací slabě rozložených rostlinných zbytků v silně zvodnělém prostředí a nalézají se především na Černovířském slatiništi.

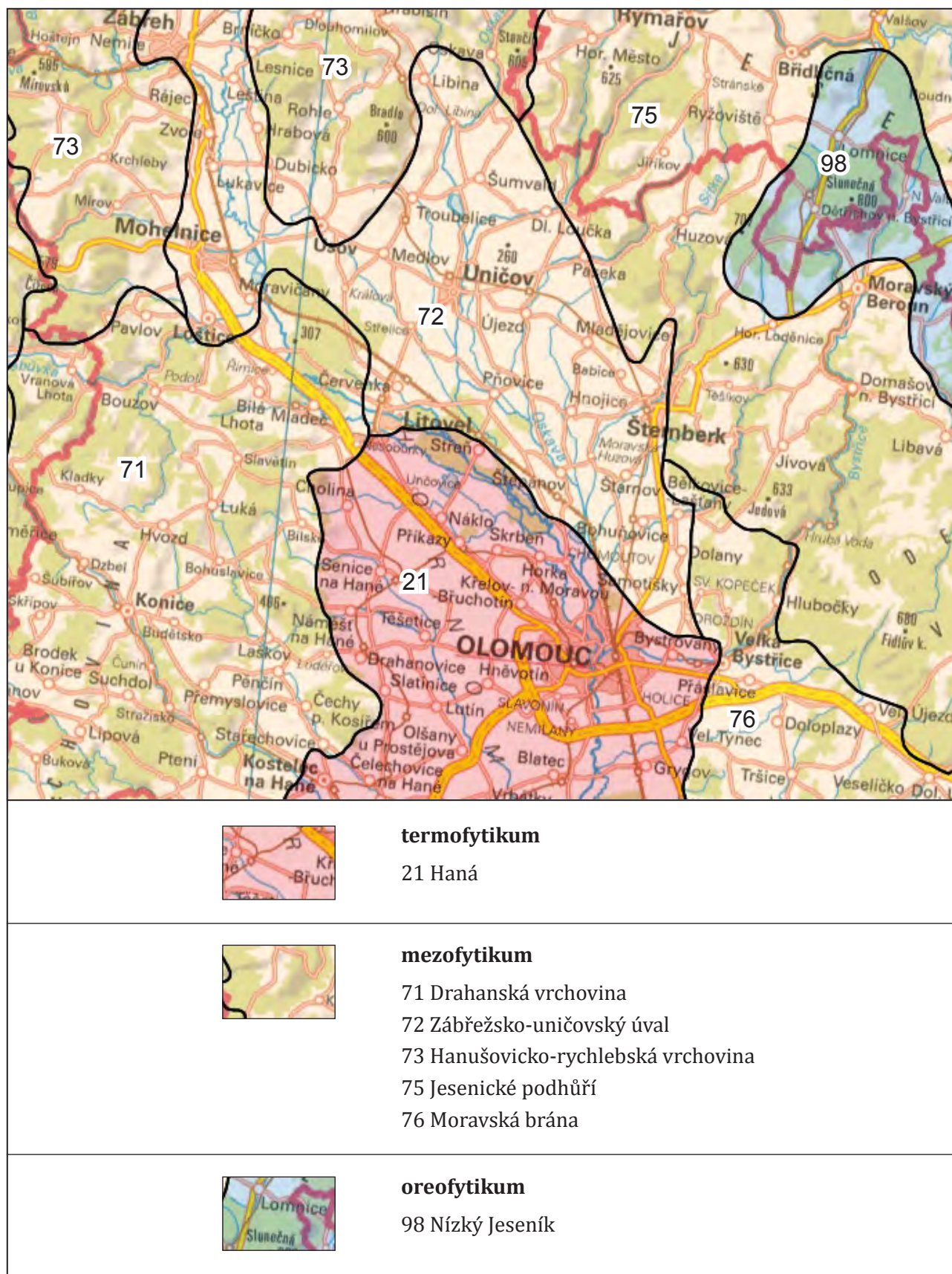
3 Fytogeografie (Michal Hroneš)

Floristický kurz pokrývá z fytogeografického hlediska poměrně rozmanité území, které leží na rozhraní České Vysočiny a Karpat. V oblasti se mísí prvky nížinné s prvky horskými, druhy s centry areálů v hercynské oblasti, které směrem na východ postupně vyznívají (např. *Hepatica nobilis*, *Pedicularis sylvatica*, *Carex cespitosa*), s druhy rozšířenými v ČR především v Karpatech (např. *Hacquetia epipactis*, *Galium rivale*, *Euphorbia amygdaloides*, *Isopyrum thalictroides*, *Cirsium rivulare*, *Arum cylindraceum*). K výjimečným exklávním prvkům patří např. *Hackelia deflexa* a *Actaea europaea* v NPR Špraněk, *Potentilla sterilis* u Slatinic či *Gagea bohemica* subsp. *saxatilis* u Seničky. K vyhynulým exklávním prvkům lze řadit také glaciální relikty *Betula humilis* a *Salix starkeana*, které rostly na slatinách severně od Olomouce. Několik druhů v území působnosti floristického kurzu nalézá své absolutní areálové hranice. Na severní nebo severozápadní hranici rozšíření je to např. *Pulsatilla grandis*, *Pilosella macrantha*, *Euphorbia epithymoides*, *Thesium dollineri*, *Euonymus verrucosus* či již zmíněná *Hacquetia epipactis* a na severovýchodní hranici *Potentilla sterilis*. Zajímavým fenoménem jsou také demontánní druhy sestupující podél řeky Moravy až do nížinných úvalových poloh v okolí Litovle (např. *Veratrum album* subsp. *lobelianum*, *Aconitum variegatum*, *Silene dioica*).

Přestože bude většina tras vedena převážně do Panonského termofytika a přilehlých oblastí Českomoravského mezofytika, okrajově zavítáme také do Karpatského mezofytika a do Českého oreofytika. Pomyslnou osu celého území tvoří řeka Morava, pronikající do území ze severu zprvu poměrně úzkou Mohelnickou brázdou a posléze se rozlévající do široké nivy Hornomoravského úvalu. Právě území Hornomoravského úvalu, zhruba mezi městy Olomouc a Litovel, představuje severní výběžek Panonského termofytika (21b Hornomoravský úval), který na západě (a jihu v okolí Olomouce) přechází v nízkou pahorkatinu (21a Hanácká pahorkatina). Dále na západ, zhruba ve spojnici obcí Cholína, Senice a Kostelec na Hané, se směrem ke Konici zvolna zvedá Dražanská vrchovina (71c Dražanské podhůří, 71b Dražanská plošina). Na toto území navazuje ze severu Zábřežská vrchovina, která se táhne severně od Konice po Šumperk (71a Bouzovská pahorkatina, 73b Hanušovická pahorkatina). Území v nivě Moravy severně od Litovle po Šumperk patří do fytochorionu 72 Zábřežsko-uničovský úval. V prostoru od Mohelnice, přes Zábřeh na Moravě po Šumperk protéká Morava poměrně úzkou, pouze 5–10 km širokou Mohelnickou brázdou, která je ze západu, severu a východu obklopena Hanušovickou vrchovinou (73b Hanušovická pahorkatina). Východně od nivy Moravy se přibližně v ose Dlouhá Loučka – Šternberk zvedá pahorkatina Jesenického podhůří (75 Jesenické podhůří). Severovýchodně od Olomouce, v okolí Svatého Kopečku u Olomouce a Velké Bystřice, pak do území zasahuje také oblast karpatské květeny, představovaná fytochorionem 76b Tršická pahorkatina. V okolí Moravského Berouna do území okrajově zasahuje také oreofytikum (98 Nízký Jeseník).

21 Haná

Jediný okres termofytika se rozkládá v širokém Hornomoravském úvalu v nivě řeky Moravy, v prostoru mezi městy Olomouc a Litovel. Na západě a jihozápadě se zvedá do nízké Hanácké pahorkatiny. Přirozená vegetace je v planárním stupni poměrně ostrův-

Obr. 2: Regionálně fytogeografické členění území (zdroj mapového podkladu: geoportal.gov.cz; zdrojová data: Slavík 1988).

kovitá, většinu území zabírají především pole a zastavěné oblasti. Charakteristickými přirozenými biotopy jsou zde hlavně lužní lesy s bohatým jarním aspektem (*Galanthus nivalis*, *Leucojum vernalis*, *Hacquetia epipactis*, *Corydalis solida*, *Allium ursinum*). V letním aspektu těchto lesů lze vzácně nalézt např. *Epipactis albensis*. V místech odlesnění se nacházejí vlhké úvalové louky (např. PR Plané loučky, PP Dalibor), které hostí celou řadu vzácných a ohrožených druhů, např. *Lathyrus palustris*, *Viola stagnina*, *Cnidium dubium*, *Euphorbia villosa*, *Iris sibirica*. V minulosti zde rovněž rostla dnes již vyhynulá *Salix starkeana*. Severně od Olomouce se vyskytují také zbytky rozsáhlých slatin bývalého Černo-vírského slatiniště, kde se dříve vyskytovaly např. reliktní druhy *Angelica palustris* či *Betula humilis*. V současnosti zde roste např. *Salix rosmarinifolia* či *Dianthus superbus*. Dalším specifickým biotopem jsou vodní plochy, převážně slepá ramena a pískovny, které hostí celou řadu vodních makrofyt, např. *Hottonia palustris*, *Nymphaea alba*, *Utricularia australis*, druhy rodů *Batrachium* a *Potamogeton*.

Pro kolinní stupeň Hanácké pahorkatiny jsou typické především dubohabřiny a acidofilní doubravy. Suché trávníky na kyselém i bazickém podloží lze nalézt zejména na úpatí Velkého Kosíře (např. PR Malý Kosíř, PP Vápenice, NPP Na Skále). Na vhodných lokalitách se zde vyskytují teplomilné panonské druhy a další termofyty, např. *Pulsatilla grandis*, *Thesium dollineri*, *Euphorbia epithymoides*, *Anemone sylvestris*, *Androsace elongata*, *Aster amellus*, *Peucedanum alsaticum*, *Allium senescens* subsp. *montanum*, *Festuca valesiaca*, *Prunus fruticosa*, *Rosa spinosissima*, *Verbascum phoeniceum*, *Veronica austriaca* nebo *Thymus pulegioides* subsp. *carniolicus*.

71 Dražanská vrchovina

Fytogeografický okres Dražanská vrchovina uzavírá z jihozápadu Hornomoravský úval a Mohelnickou brázdu. Lze ji rozdělit na tři podokresy: bezprostředně na termofytikum navazuje klimaticky poměrně teplé Dražanské podhůří (podokres 71c), které se dále směrem ke Konici zvedá do podokresu 71b Dražanská plošina. Poslední podokres pak představuje 71a Bouzovská pahorkatina, která tvoří předěl mezi Dražanskou vrchovinou a Hanušovickou vrchovinou severozápadně od Litovle. Dražanské podhůří se nachází převážně v suprakolinním stupni, díky čemuž se v této oblasti můžeme ještě setkat s fragmenty xerothermní vegetace, která je zastoupena suchými trávníky na kyselém i bazickém podloží či acidofilními doubravami. Typické druhové složení těchto trávníků zahrnuje i vzácnější druhy jako *Antennaria dioica*, *Phleum phleoides*, *Dianthus carthusianorum*, *Campanula moravica* či *Saxifraga granulata*. Jihozápadně od obce Slatinice se tyčí „hanácký Mont Blanc“ – Velký Kosíř, na jehož jižním svahu lze nalézt acidofilní teplomilné doubravy v podrostu s *Anthericum ramosum*, *Corydalis intermedia* či *Veronica dillenii*. Zaznamenán zde byl i výskyt *Quercus pubescens*. Pod vrcholem Kosíře roste také populace *Daphne cneorum*. Další zajímavou lokalitou je Terežské údolí západně od Náměšti na Hané s výskytem *Scilla bifolia* subsp. *bifolia*, *Carex pediformis* či zřejmě již zaniklé populace *Gagea bohemica* subsp. *saxatilis*.

Druhý zmíněný podokres, Dražanská plošina, je charakteristický výrazně mezofilnějším klimatem a nadmořskými výškami okolo 500 m n. m. Přirozenými lesy jsou zde především květnaté, případně acidofilní bučiny. V území v okolí Konice jsou na vhodných místech vytvořeny vlhké, slatinné až rašelinné louky s druhy *Eriophorum vaginatum*,

E. latifolium, *Carex davalliana*, *C. umbrosa*, *Crepis praemorsa* či *Phyteuma orbiculare*. V okolí obce Dzbel jihozápadně od Konice se však vyskytují také fragmenty xerothermní vegetace s *Anemone sylvestris*, *Muscari comosum*, *Polygala comosa* či *Gentianopsis ciliata*.

Zatímco Dražanská plošina je v podstatě plochou parovinou, Bouzovská pahorkatina má naopak velmi členitý reliéf. Převažující lesní vegetací jsou zde dubohabřiny, acidofilní doubravy a květnaté bučiny, na severním okraji CHKO Litovelské Pomoraví také lesy lužní. Xerothermnější vegetace je zastoupena především v podobě lesních lemů s *Lathyrus niger*, *Knautia drymeia* či *Chamaecytisus supinus*. Floristicky velmi zajímavé jsou výchozy devonských vápenců v Mladečském (Třesín) a Javoříčském (Špraněk, Průchodnice) krasu, které hostí celou řadu bazofilních druhů, jako např. *Hackelia deflexa*, *Actaea europaea*, *Corallorhiza trifida*, *Cephalanthera damasonium*, *Melittis melissophyllum*, *Viola mirabilis* či *Saxifraga tridactylites*. Rozsáhlejší mokřady se nacházejí především v území podél železniční tratě mezi Červenkou a Moravičany (PR Kačení louka, PP Za Mlýnem), kde nalezneme mozaiku biotopů od mokřadních olšin po porosty vodních makrofyt. K nejzajímavějším zde rostoucím druhům patří *Ranunculus lingua*, *Hottonia palustris*, *Carex elata* či *Lysimachia thyrsoiflora*.

72 Zábřežsko-uničovský úval

Fytochorion zahrnuje území nivy Moravy v Mohelnické brázdě a na severním okraji Hornomoravského úvalu. Rozkládá se převážně v suprakolinním stupni, severně od města Litovel po jižní okolí Šumperka. Území je intenzivně zemědělsky využíváno, značná část byla odlesněna a převedena na ornou půdu či kulturní luční porosty. Přirozenou vegetaci reprezentují zejména fragmenty lužních lesů. Mezi Mohelnicí a Moravičany se nachází několik pískoven s výskytem vzácnějších druhů vázaných na vlhké písky a přilehlé mokřadní louky, např. *Equisetum variegatum*, *Thalictrum lucidum*, *Butomus umbellatus*, *Limosella aquatica*, *Schoenoplectus tabernaemontani* či *Veronica maritima*. Z rybníků u Šumvaldu a Dolní Libiny je udávána např. *Zannichellia palustris* či *Najas minor*.

73 Hanušovicko-rychlebská vrchovina

Hanušovicko-rychlebská vrchovina, respektive její jižní podokres 73b Hanušovická vrchovina, představuje chladnější pahorkatinu s nadmořskými výškami okolo 500–600 m n. m. Floristicky se jedná o poměrně chudé území s převážně kulturními smrčínami. Výjimku představují květnaté bučiny na výchozech vápenců u Leštiny východně od Zábřehu. V podrostu se zde můžeme setkat s druhy *Cephalanthera damasonium*, *C. longifolia*, *Orchis purpurea*, *Lilium martagon* či *Euonymus verrucosus*, který zde roste na severní hranici svého rozšíření. Na okolních loukách se vyskytuje *Gentianopsis ciliata*. V masívu vrchu Bradlo u Libiny dříve (poslední údaj pochází z roku 1999) na několika lokalitách rostl druh *Chimaphila umbellata*.

75 Jesenické podhůří

Jihozápadní okraj fytochorionu, kam budou vedeny exkurze, se rozkládá v suprakolinním až (sub)montánním stupni, v nadmořských výškách zhruba 400–800 m n. m. Vegetaci v území představují především smrkové monokultury a kulturní louky. Frag-

menty původní vegetace jsou zastoupeny v podobě květnatých a acidofilních bučin v podrostu s *Galium odoratum*, *Actaea spicata*, *Galeobdolon montanum*, *Dentaria enneaphyllos* a vzácněji také *Isopyrum thalictroides*. V lesích se roztroušeně vyskytuje *Abies alba*. Na prudkých svazích potoků a říček (Oslava, Sitka, Bystřice) jsou vyvinuty suťové lesy s bohatými porosty *Lunaria rediviva*. Na vlhkých loukách se lze setkat s *Dactylorhiza majalis* či *Pedicularis sylvatica*. Severozápadně od obce Skály u Rýmařova se zachoval fragment rašeliniště s *Drosera rotundifolia*, *Menyanthes trifoliata*, *Dactylorhiza majalis*, *Carex lasiocarpa* či *Carex pulicaris*, dnes chráněný jako PR Skalské rašeliniště.

76 Moravská brána

Fytogeografický okres Moravská brána (respektive podokres 76b Tršická pahorkatina) zasahuje do území působnosti floristické kurzu pouze velmi okrajově v oblasti Svatého Kopečku u Olomouce mezi Bělkovicemi a Tršicemi. Jedná se o poměrně teplé území s nadmořskou výškou zhruba mezi 200 až 300 m n. m., které navazuje na termofytikum Hanácké pahorkatiny. Vegetaci tvoří především kulturní louky a smrčiny, přesto lze na vhodných místech (meze, lesní lemy) nalézt teplomilnější druhy, např. *Chamaecytisus supinus*, *Dianthus carthusianorum*, *Carlina vulgaris* aj. V chladnějším údolí Dolanského potoka se zachovala jedlobučina s bohatým porostem *Abies alba* a příměsí *Acer pseudo-platanus*.

98 Nízký Jeseník

Jediný okres oreofytika, Nízký Jeseník, zasahuje do oblasti svým jihozápadním výběžkem severozápadně od Moravského Berouna. Oblast se rozkládá převážně v submontánním stupni s nadmořskými výškami okolo 600 m n. m. Nejvýznamnější lokalitou v oblasti jsou mokřadní louky a fragmenty mokřadních smrčin u Krahulčí (PR Mokřiny u Krahulčí). V rezervaci se vyskytuje např. *Senecio paludosus*, *Gladiolus imbricatus*, *Scorzonera humilis*, *Valeriana dioica* či *Salix rosmarinifolia*.

4 Vegetace

(Michal Hroneš)

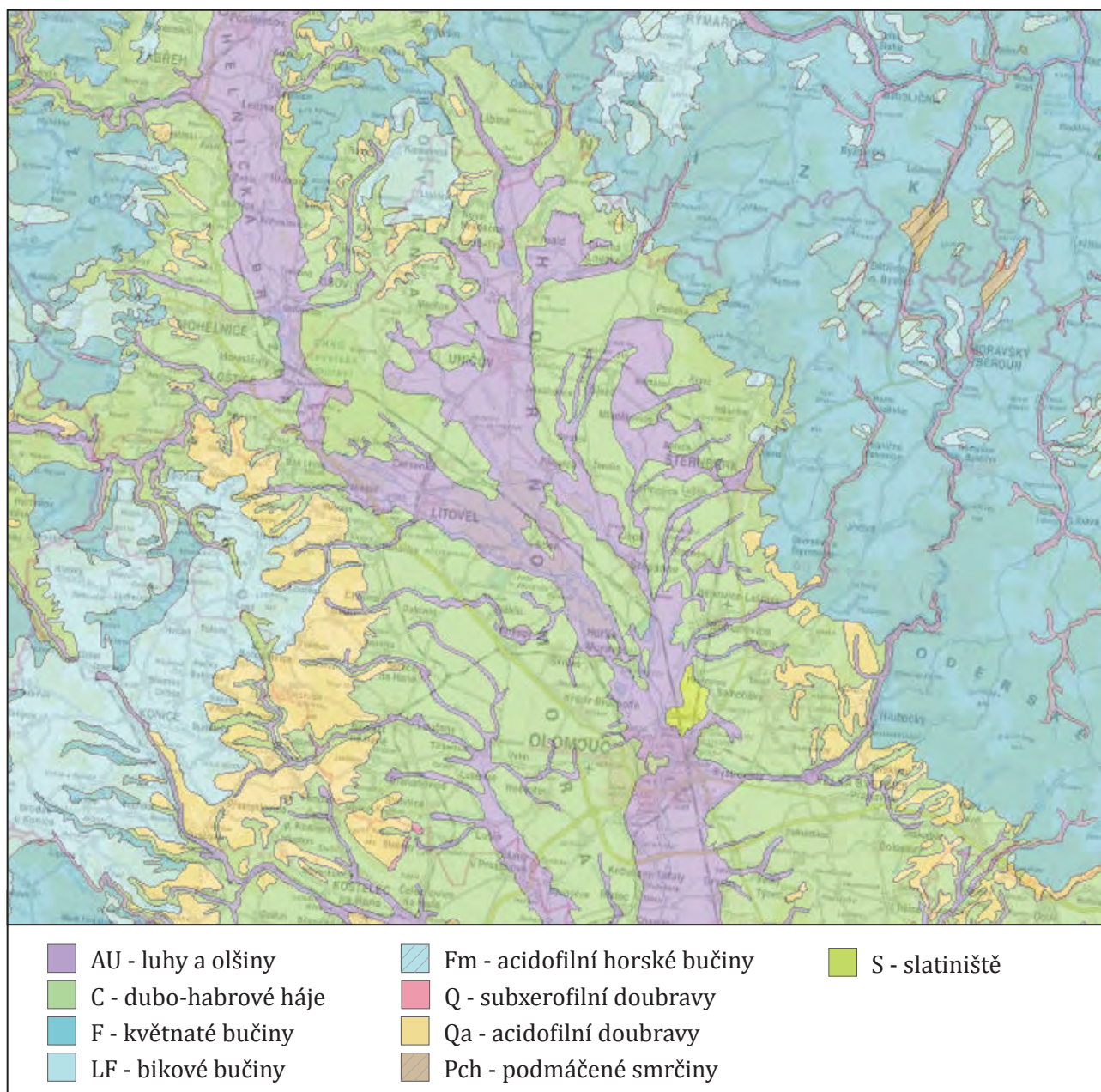
Současná podoba krajiny a vegetace na severu Hané, ale i v přilehlých pahorkatinách a vrchovinách, je silně ovlivněna působením člověka. Archeologické doklady z Mladečského krasu vypovídají o lidské přítomnosti již před 30 000 lety. Zásadní změnou pro krajinu však byl až rozvoj zemědělství v neolitu. V době bronzové již byly úvalové oblasti a přilehlá pahorkatina poměrně rovnoměrně osídleny. Význam lidského osídlení v oblasti nadále stoupal, zhruba ve 2. století před naším letopočtem ovládali oblast Keltové, nejpozději do středověku se datuje vznik většiny významnějších sídel v oblasti. V raném středověku také docházelo k odlesňování nižších poloh a postupnému převodu lesa na luční porosty. Největších změn však krajina doznala až v době vrcholu průmyslové revoluce v druhé polovině 19. století, a dále pak v první polovině 20. století, kdy docházelo k čím dál intenzivnějšímu hospodářskému využívání nivy řeky Moravy. Důsledkem byla regulace menších toků i samotné Moravy a postupný převod pastvin a luk na ornou půdu. Poslední velkou změnou byla kolektivizace na začátku padesátých let 20. století,

kteřá znamenala další regulace řek, vznik velkých ploch orné půdy a ve vyšších polohách převod pastvin a luk na smrkové monokultury.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že v současnosti je území tvořeno zejména agrárními biotopy v úvalových polohách (a roztroušeně také jinde) a porosty smrkových monokultur v pahorkatinách a vrchovinách. Přirozená či polopřirozená lesní vegetace je zachována především v CHKO Litovelské Pomoraví a roztroušeně také na okrajích Dražanské vrchoviny, Zábřežské a Hanušovické vrchoviny a v Jesenickém podhůří. K typickým lesním společenstvům v nivě Moravy patří lužní lesy svazu *Alnion incanae* (především asociace *Ficario vernaе-Ulmetum campestris*), mokřadní olšiny sv. *Alnion glutinosae* (as. *Carici elongatae-Alnetum glutinosae*) a pobřežní vrbiny sv. *Salicion triandrae*. Vrbotopolové luhy sv. *Salicion albae*, typické pro luhy větších řek, se severně od Olomouce vyskytují pouze ve fragmentech. Na březích menších toků (Oskava, Sitka, Lukavice) a v nivě Moravy v Mohelnické brázdě se lze setkat s porosty střemchových jasenin (as. *Pruno padi-Fraxinetum excelsioris*) a ptačincových olšin (as. *Stellario nemorum-Alnetum glutinosae*), místně (PR Doubrava) i s vlhkými acidofilními doubravami (as. *Holco mollis-Quercetum roboris*). Na mírně vyvýšenějších a sušších místech přechází luhy v dubohabřiny sv. *Carpinion betuli* (především as. *Carici pilosae-Carpinetum betuli* a *Stellario holostae-Carpinetum betuli*). Pro navazující pahorkatinu jesenického podhůří jsou typické zejména mezofilní a karpatské dubohabřiny (as. *Galio sylvatici-Carpinetum betuli* a *Carici pilosae-Carpinetum betuli*), které postupně přecházejí v mezotrofní bučiny sv. *Fagion sylvaticae* (převážně as. *Galio odorati-Fagetum sylvaticae*) či acidofilní bučiny sv. *Luzulo-Fagion sylvaticae* (zejména as. *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae*). Na prudkých svazích v zaříznutých údolích větších potoků a říček jsou vyvinuty suťové lesy sv. *Tilio platyphylli-Acerion*. Pro severní a severovýchodní okraj Dražanské vrchoviny jsou charakteristické acidofilní doubravy sv. *Quercion roboris* a na Velkém Kosíři také fragmenty teplomilných doubrav sv. *Quercion petrae*. Doubravy a v menší míře i dubohabřiny jsou na mnoha místech nahrazeny akátinami sv. *Chelidonio majoris-Robinion pseudoacaciae*. V Javoříčském a Mladečském krasu a u Leštiny se ostrůvkovitě vyskytují také květnaté bazofilní bučiny sv. *Sorbo-Fagion sylvaticae*. V okolí Moravského Berouna a na dalších vhodných lokalitách v Jesenickém podhůří lze nalézt také fragmenty porostů přirozených acidofilních smrčín sv. *Piceion abietis* (as. *Equiseto sylvatici-Piceetum abietis*).

Na okrajích dubohabřin a doubrav v termofytiku a přilehlých teplejších oblastech mezofytika nalezneme poměrně bohaté bylinné lemy sv. *Geranion sanguinei* (as. *Geranio sanguinei-Peucedanetum cervariae*), které ve vyšších polohách postupně přecházejí v mezofilní lemy sv. *Trifolion medii*.

Na východním okraji Dražanské vrchoviny se vyskytují porosty xerofilních nízkých křovin sv. *Prunion fruticosae* (as. *Prunetum fruticosae*) a *Berberidion vulgaris* (as. *Pruno spinosae-Ligustretum vulgaris*, vzácněji také *Junipero communis-Cotoneasteretum integrimí*), které vytvářejí mozaiku se suchými trávničky. Ve vyšších polohách jsou velmi časté křoviny sv. *Berberidion vulgaris* (as. *Carpino betuli-Prunetum spinosae*), na pasekách pak sv. *Sambuco-Salicion capreae* (zejména as. *Senecioni fuchsii-Sambucetum racemosae*). Na vlhkých, slatinných či zrašelinělých loukách nalezneme mokřadní vrbiny sv. *Salicion cinereaе*.

Obr. 3: Geobotanická mapa území (zdroj mapového podkladu: mapy.nature.cz; zdrojová data: Mikyška et al. 1972).

Luční porosty jsou vzhledem ke značné rozloze území velmi variabilní. V podhůří Dražanské vrchoviny lze nalézt suché acidofilní trávníky sv. *Koelerio-Phleion phleoidis* (as. *Potentillo heptaphyllae-Festucetum rupicola*), např. v PR Malý Kosíř, a široolisté trávníky sv. *Bromion erecti* (as. *Carlino acaulis-Brometum erecti*), např. v NPP Na Skále či v PP Vápenice. V nivě Moravy lze na vhodných místech nalézt aluviální zaplavované louky sv. *Deschampsion cespitosae* (především as. *Poo trivialis-Alopecuretum pratensis* a *Holcetum lanati*), které často tvoří mozaiku se společenstvy sv. *Salicion cinereae*. Na nejvlhčích místech úvalových luk se vyskytují společenstva sv. *Calthion palustris* (as. *Scirpo sylvatici-Cirsietum cani* a vzácněji také *Cirsietum rivularis*). Ve vyšších polohách po celém území nalezneme převážně mezofilní ovsíkové louky sv. *Arrhenatherion elatioris*. Na vlhčích místech se pak vyskytují pcháčové louky sv. *Calthion palustris*. Na

Konicku a také v okolí Moravského Berouna se roztroušeně vyskytují slatinné a rašelinné louky sv. *Caricion canescenti-nigrae*. Roztroušeně po Litovelském Pomoraví lze nalézt také porosty vysokých ostřic sv. *Magno-Caricion elatae* (as. *Caricetum elatae* a *Carici elatae-Calamagrostietum canescentis*), hojná je také vegetace sv. *Magno-Caricion gracilis*.

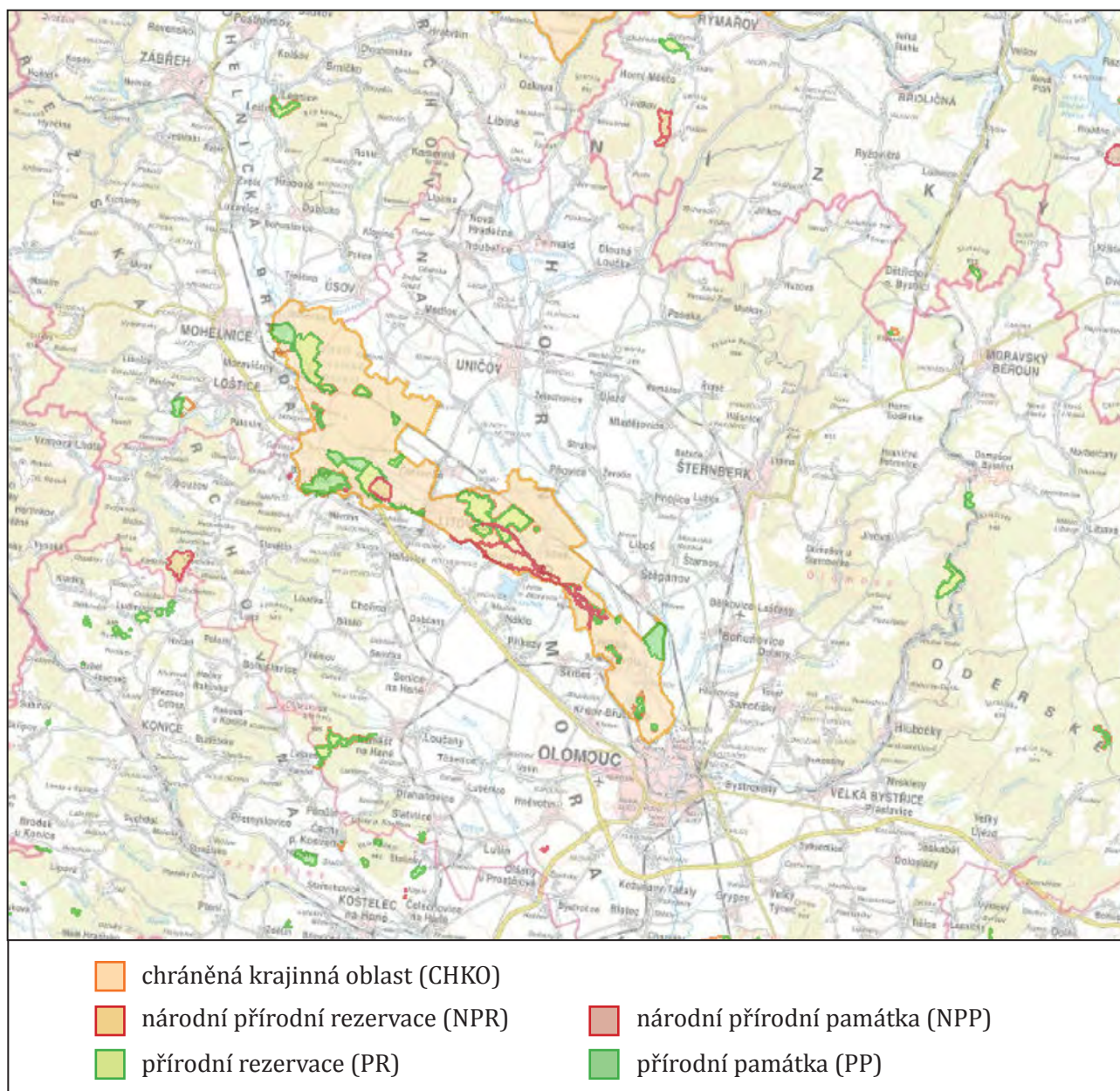
Segetální vegetace severozápadní Hané je druhově poměrně chudá, tvořená převážně běžnými polními plevely a druhy eutrofních půd. Na mělčích půdách v teplejších oblastech se roztroušeně vyskytuje vegetace sv. *Caucalidion* (zejména as. *Veronicetum hederifolio-triphylli* a *Euphorbio exiguae-Melandrietum noctiflori*, v okolí Velkého Kosíře i as. *Lathyro tuberosi-Adonietum aestivalis*). Nejhojnější segetální společenstva představují sv. *Veronico-Euphorbion*, *Atriplicion*, *Spergulo arvensis-Erodion cicutariae* a *Scleranthion annui* (v termofytiku převážně as. *Aphano arvensis-Matricarietum annui*, ve vyšších polohách pak as. *Spergulo arvensis-Scleranthetum annui*).

Vegetace vodních ploch a toků je poměrně rozmanitá, nejhojněji zastoupená především v nivě Moravy, vzácněji také na některých rybnících v povodí Oskavy či Třebůvky. K hojným společenstvům patří sv. *Lemnion minoris*, *Potamion* (zejména as. *Potametum natantis*, *Elodeetum canadensis* a *Potamo spicati-Myriophylletum spicati*), *Batrachion fluitantis* (as. *Callitricho hamulatae-Ranunculetum fluitantis*) či *Ranunculion aquatilis* (zejména as. *Ranunculietum aquatilis* a *Hottonietum palustris*). Vzácněji především v jihovýchodní části Litovelského Pomoraví se vyskytují i další společenstva vodních makrofyt, např. sv. *Utricularion vulgaris* (as. *Utricularietum australis*) či *Nymphaeion albae* (především as. *Nymphaeo albae-Nupharetum luteae*).

4 Chráněná území

(Václav Dvořák)

Floristický kurz bude probíhat v území, jehož osou je CHKO Litovelské Pomoraví. Toto rozlohou nevelké území, vyhlášené za velkoplošně chráněné v roce 1990, reprezentuje unikátní anastomózní říční systém nížinného toku v jinak intenzivně obhospodávané krajině Hornomoravského úvalu, na nějž navazují cenné biotopy lužních lesů a lužních společenstev. Mezi nejhodnotnější maloplošná chráněná území s ukázkou přirozeného neregulovaného toku řeky Moravy patří NPR Ramena řeky Moravy (1990; 71,2 ha). Zachovalé komplexy lužních lesů téměř pralesovitého charakteru s pestrým jarním aspektem lze pozorovat v NPR Vrapač (1989; 80,7 ha). K dalším významným územím lužních lesů patří PR Litovelské luhy (1994; 344,5 ha), PR Kenický (1994; 11,2 ha) nebo mimo území CHKO ležící PR Království u obce Grygov (1995; 301,1 ha). Pestrou mozaiku mokřadních a vodních biotopů představuje PR Kačení louka (1992; 13,9 ha) a PP Chomoutovské jezero (1994; 344,5 ha). Za botanicky nejzajímavější území lze označit komplexy nížinných zaplavovaných luk v PR Plané loučky (1952; 20,8 ha), na kterých se dodnes vyskytuje několik kriticky ohrožených druhů jako *Juncus atratus* a *Lathyrus palustris*. Hodnotné jsou i bezkolencové louky v PP Daliboř (1992; 3,4 ha) s bohatou populací silně ohroženého druhu *Viola stagnina*. Mimo oblast Hornomoravského úvalu nelze opomenout mokřadní louky Nízkého Jeseníku, které reprezentuje PR Mokřiny u Krahulčí (2001; 3,2 ha) s vitální populací kriticky ohroženého druhu *Senecio paludosus*.

Obr. 4: Přehledová mapa chráněných území (zdroj mapového podkladu: mapy.nature.cz; zdrojová data: AOPK ČR).

Xerothermní travinobylinná vegetace je chráněna zejména v rámci makrolokality vrchu Kosíře u obce Slatinice, resp. Čelechovic na Hané. Zahrnuje pestrá společenstva jak kyselých substrátů v PR Malý Kosíř (1993; 11,3 ha) tak bazických substrátů v PP Vápenice (1990; 19 ha). Makrolokalita Kosíře je biologickým fenoménem Hané s výskytem řady vzácných a fytogeograficky cenných společenstev a druhů – za všechny jmenujme *Thesium dollineri*, *Pulsatilla grandis*, *Potentilla sterilis*, *Daphne cneorum* nebo *Orchis morio*. Mimo Kosíř patří k významnějším lokalitám suchých trávníků NPP Na Skále (1977; 4,6 ha), která představuje jednu ze dvou lokalit kriticky ohroženého taxonu *Thymus pulegioides* subsp. *carniolicus* v České republice. Nelze opomenout ani výchozy devonských vápenců u obcí Grygov a Krčmaň, jejichž geologické i biologické hodnoty jsou zahrnuty do několika maloplošných chráněných území – PP U Strejčkova lomu (1952; 0,7 ha), PP U Bílých hlin (1952; 0,2 ha) s výskytem *Orchis tridentata* a navrhované PR Cigánské

zmoly (12,2 ha) s pro region ojedinělým výskytem *Crepis praemorsa* a *Euphorbia angulata*. Obdobně cenné jsou i vápencové výchozy v Přírodním parku Kladecko, na něž je vázána mozaika lesních i nelesních biotopů chráněných např. v rámci PR Průchodnice (1985; 21,1 ha) či PP Taramka (1988; 25,2 ha).

Krasové jevy a jeskynní systémy jsou rovněž chráněny v NPP/PP Třesín (1933/1993; 1,2/143,1 ha), v jehož nitru se nacházejí známé Mladečské jeskyně. Jižní svahy jinak lesnatého vrchu Třesín hostí řadu fytogeograficky zajímavých druhů jako *Rosa gallica* nebo *Sedum album*, které zde mají v rámci Moravy nejsevernější přirozené lokality. Významnou krasovou a lesní rezervací s výchozy vápenců je NPR Špraněk (1949; 28,7 ha) nalézající se jihozápadně od obce Javoříčko, v jejímž podzemí leží jedny z nejvýznamnějších krasových jeskyní ČR, Javoříčské jeskyně. Mezi nejvzácnější druhy, které se zde vyskytují, patří *Hackelia deflexa*, *Actaea europaea*, *Corallorhiza trifida*, *Taxus baccata* a *Cypripedium calceolus*. Z fytogeografického pohledu je pozoruhodný výskyt *Sesleria caerulea*. Údolí říčky Šumice u Náměště na Hané tvoří osu PR Terežské údolí (2006; 85,9 ha), která představuje pestrou směsici biotopů od lesních, přes mokřadní až po výhřevné teplomilné trávníky. Mimo to je i rodištěm předního regionálního botanika Josefa Otruby (1889–1952). Cennou lokalitou je i PR Doubrava (1993; 210,8 ha) nacházející se blízko obce Moravičany, jejímž předmětem ochrany jsou zejména černýšové dubohabřiny a bikové doubravy. Reprezentativní mozaiku smíšených lesů a květnatých mezofilních luk Úsovské vrchoviny, zčásti na podloží tvořeném vilémovickými vápenci, představuje PR Pod Trlinou (1998; 52,2 ha). Kaňonovité údolí se skalními soutěskami, vodopády a peřejovitými úseky říčky Hutnavy je chráněno v rámci NPP Rešovské vodopády (1966; 6,3 ha) v Nížkém Jeseníku. Přírodě blízké ekosystémy suťových lesů, bučin a jedlobučin na svazích na pravém břehu toku Bystřice u obce Hlubočky jsou zahrnuty pod ochranu v PR Hrubovodské suti (2000; 92,6 ha).

5 Výběrová bibliografie

(Václav Dvořák)

- Bednář V. (1964a): Fytocenologická studie lužních lesů Hornomoravského úvalu. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 16, Biologica 6: 5–71.
- Bednář V. (1964b): Příspěvek k poznání jilmových doubrav v Hornomoravském úvalu. – Časopis Slezského muzea, Série C, Dendrologie 3: 53–63.
- Bednář V. (1976): Luční a slatinná společenstva aluviální nivy u Olomouce. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 51, Biologica 16: 7–21.
- Bednář V. (1978a): Botanický inventarizační průzkum SPR Vrapač. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Bednář V. (1978b): Botanický inventarizační průzkum Past' – PP Hvězda. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Bednář V. (1982): SPR Plané loučky – botanický inventarizační průzkum. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Bednář V. (1986): Botanický inventarizační průzkum lužního lesa u Šargouna a Malé Vody. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Bednář V. (1988a): Botanická inventarizace Doubravy. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].

- Bednář V. (1988b): Botanická inventarizace Dolního lesa u Litovle. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Bednář V. (1988c): Ohrožené taxony vyšších rostlin navrhované CHKO Litovelské Pomoraví. – In: Šimek P. & Šefčík J., Údolní niva, lužní lesy a návrh Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Sborník referátů ze semináře pořádaného u příležitosti Světového dne životního prostředí v Olomouci ve dnech 27. a 28. 5. 1987, Metodické materiály k problematice památkové péče a ochrany přírody olomoucké oblasti sv. 1: 34–51, Okresní středisko státní památkové péče a ochrany přírody Olomouc, Olomouc.
- Bednář V. & Trávníček B. (1989): Floristický a fytocenologický příspěvek ke květeně Nízkého Jeseníku. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 96, Biologica 29: 11–29.
- Bednář V. & Trávníček B. (1990): Fytogenofond Olomoucka. – In: Tlusták V. & Hradílek Z. [eds], Problematika regionální floristické práce. – Sborník ze semináře konaného 22. října 1987 v Olomouci u příležitosti životního jubilea Ing. Čestmíra Deyla: 12–16, Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci, Olomouc.
- Bednář V. & Trávníček B. (1992): Průvodce botanických exkurzí po Olomoucku. – Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc.
- Bednář V. & Velísek V. (1962): Synekologická studie o slatinné vegetaci Hornomoravského úvalu I. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 11, Biologica 4: 5–32.
- Bednář V. & Velísek V. (1967): Příspěvek k poznání současného stavu xerothermní vegetace Grygova u Olomouce. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 25, Biologica 9: 5–14.
- Bednář V., Deyl Č. & Trávníček B. (1987): Ohrožené a vzácné rostliny Olomoucka. – Severočeskou přírodou 20: 121–125.
- Bednář V., Deyl Č. & Trávníček B. (1988): Vyhynulé a ohrožené taxony vyšších rostlin Olomoucka. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 93, Biologica 28: 27–40.
- Bednář V., Deyl Č. & Trávníček B. (1991): Druhý floristický příspěvek ke květeně Nízkého Jeseníku. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 104, Biologica 31: 95–113.
- Bednář V., Jílek B. & Velísek V. (1964): Synekologická studie o slatinné vegetaci Hornomoravského úvalu III. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 16, Biologica 6: 73–79.
- Blekta J. (1932): Kras mezi Konicí a Litovlí (Studie přírodopisná). VIII. Květena území. – Věstník Klubu Přírodovědeckého v Prostějově 22 (1930–1931): 39–42.
- Borunský J. (1994): Floristický výzkum jihozápadní části CHKO Litovelské Pomoraví. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Bretter C. (1850): Notizen über verschiedene Culturs-Versuche auf der Herrschaft Kloster Hradisch bei Olmütz. – Vereinsschrift für Forst-, Jagd- und Naturkunde 5: 71–81.
- Bureš P. (1994): Cardamine dentata Schult. in Moravia. – Scripta Facultatis scientiarum naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis. Biology 24: 3–9.
- Černík L. F. (1927): Rostlinstvo na dlažbách městských ulic a zdech olomouckých. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 39: 60–64.
- Čoka F. (1906): Příspěvky ku květeně moravské. – Věstník Klubu Přírodovědeckého v Prostějově 8: 69–91.
- Čoka F. (1909): Příspěvky ku květeně moravské III. – Věstník Klubu Přírodovědeckého v Prostějově 11: 132–160.

- Dančák M. (2005): Inventarizační průzkum NPP Rešovské vodopády. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Dančák M. (2006a): Inventarizační průzkum PP U přejezdu. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Dančák M. (2006b): Inventarizační průzkum PR Templ. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Dančák M. (2007): Inventarizační průzkum PR Doubrava, PR Bradlec a přilehlých území. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Dančák M. & Duchoslav M. (2007): Flóra a vegetace Národní přírodní rezervace Špraněk (Javoříčský kras). – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 55: 201–227.
- Deyl Č. (1968): *Carex pediformis* C. A. Meyer u Náměště na Hané. – Zprávy Československé botanické společnosti 3: 144–147.
- Deyl Č. (1973): Příspěvek ke květeně širšího okolí Olomouce. – Zprávy Československé botanické společnosti 8: 40–48.
- Deyl Č. (1976): Druhý příspěvek ke květeně širšího okolí Olomouce. – Zprávy Československé botanické společnosti 11: 17–26.
- Deyl Č. (1980a): Les Doubrava jihozápadně od Střelnice. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1980b): Doubrava za Červenkou u Nového Dvora. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1982a): Háj s upolínem (*Trollius altissimus* Crantz) za Litovlí. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1982b): Háj s tulipánem lesním (*Tulipa sylvestris*) za Litovlí. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1982c): Listnaté lesy nejzazší části výběžku Doubravy severozápadně od Litovle. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1982d): Pískovny v Černovířském lese u úpravny vod. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1983a): Tůň při železnici v Doubravě východně od Moravičan. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1983b): Hradisko u Moravičan v Doubravě. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1985a): Příkopy a silnice z Litovle k Novým Zámkům. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1985b): Pás lesa od Nových Zámků k Litovli. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1986): Hájová květena v listnatém lese severně od Vísky u Litovle mezi Moravou a Malou Vodou. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1988a): Sněženka bílá (*Galanthus nivalis*) v Doubravě u Moravičan. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1988b): Terénní vlna S u Horky nad Moravou. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989a): Malíškova pískovna. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989b): Pískovna Sekerník SV od Křelova. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989c): Bezejmenná zarostlá pískovna JV od Chomoutova. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].

- Deyl Č. (1989d): Pískovna S od Nákla. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989e): Zavadilova pískovna. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989f): Pískovny při chatařské oblasti Pustatiny. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989g): Talášková pískovna. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989h): Pískovny Jezírka S od Lazců. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989i): Dudkova a jiné menší pískovny S od Lazců. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1989j): Lužní les při Zámecké Moravě jižně od Nových Zámků – lokalita pérovníku pštrošího, *Matteuccia struthiopteris*. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1992a): Les Horka, dubohabřina a louky na území hájovny U Tří Mostů – bažantnice. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Deyl Č. (1992b): Louka uvnitř Černovířského lesa. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1993a): Zachovalá louka J od Černovířského lesa. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (1993b): Luční porost při jižním okraji Černovířského lesa. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (2000): Grygárkovo jezírko za Řepčínem S od Olomouce. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (2001a): Tůň u železniční stanice Horka nad Moravou. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (2001b): Ostrůvek na Poděbradových pískovnách. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. (2001c): Květnatá louka za Moravskými železárnami při Častavě. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Deyl Č. & Koblížek J. (1995): Vrba bledá – *Salix starkeana* Willd., vyhynulý druh České republiky. – *Acta Musei Moraviae, Scientiae naturales* 79: 193–195.
- Dosedělová M. (1981): Floristická studie podhůří Dražanské vrchoviny západně od Náměště na Hané. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Masarykova univerzita v Brně, Přírodovědecká fakulta, Brno].
- Dosedělová M. (1983): Květena slatinné loučky v Terezkém údolí u Náměště na Hané. – *Zprávy Československé botanické společnosti* 18: 108.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1990): Horské druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území. – *Časopis Slezského muzea, Série A, Vědy přírodní* 39: 133–146, 247–265.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1992): Karpatský geoelement v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území. – *Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní* 41: 133–149.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1993a): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 1. – *Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní* 42: 31–42.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1993b): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 2. – *Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní* 42: 137–152.

- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1994a): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 3. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 43: 45–56.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1994b): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 4. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 43: 113–127.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1994c): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 5. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 43: 263–275.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1995): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 1. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 44: 193–202.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1995a): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 6. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 44: 63–74.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1995b): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 7. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 44: 111–122.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1996a): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 2. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 45: 29–39.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1996b): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 3. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 45: 125–136.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1996c): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 4. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 45: 255–263.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1997a): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 5. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 46: 15–22.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1997b): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 6. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 46: 159–168.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1997c): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 7. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 46: 225–234.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1998): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 8. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 47: 193–204.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1999): Zajímavé druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území - 9. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 48: 153–164.
- Duchoslav M. (1990): Příspěvek k poznání tolitových doubrav asociace Cynancho-Quercetum Passarge 1957. – Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci 263: 19–22.
- Duchoslav M. (1997): The present state of meadow vegetation (Molinio-Arrhenatheretea) in the Morava river floodplain (Hornomoravský úval area). – Zprávy Československé botanické společnosti, Materiály 15: 131–176.
- Duchoslav M. (2006): Inventarizační průzkum NPP a PP Třesín. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Duchoslav M. (2007): Flóra a vegetace Národní přírodní památky Na skále u Hněvotína (střední Morava). – Přírodovědné studie Muzea Prostějovska 9: 71–86.
- Duchoslav M. & Dančák M. (2009): Flóra a vegetace přírodní rezervace U Spálené (CHKO Litovelské Pomoraví). – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 58: 77–88.
- Dvořák V. (2008): Historická květena CHKO Litovelské Pomoraví. – Ms., bakalářská práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Dyk V. (1954): Vzácna lesní lokalita na jižním svahu Slunečné (Nízký Jeseník). – Ochrana přírody 9: 186.

- Formánek E. (1887–1897): Květena Moravy a rakouského Slezska. 1.–2. – Nákladem spisovatelovým, Brno a Praha.
- Frank L. (1907): Beitrag zur Flora der Umgebung von Olmütz. – Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn 45: 175–200.
- Grüll F. & Kühn F. (1958): Vegetační poměry Nectavského údolí. – Sborník Krajského vlastivědného musea v Olomouci (SLUKO) 3: 159–173.
- Hajná P. (1999): Synantropní vegetace v městské části Povel a Nové Sady v Olomouci. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Olomouc].
- Halčinová B. (1996): Biologie a ekologie druhů *Veratrum lobelianum* Bernh. a *Heracleum mantegazzianum* Sommier et Levier. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Hanáková P. & Duchoslav M. (2002): Vegetace rákosin a vysokých ostřic (tř. Phragmito-Magnocaricetea) nivy Moravy v Hornomoravském úvalu. I. Ordinance, změny ve složení vegetace během 20. století, vegetace ř. Phragmitetalia. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 51: 243–258.
- Hanáková P. & Duchoslav M. (2003a): Vegetace rákosin a vysokých ostřic (tř. Phragmito-Magnocaricetea) nivy Moravy v Hornomoravském úvalu. II. vegetace ř. Oenanthetalia aquatica a Nasturtio-Glycerietalia. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 52: 75–87.
- Hanáková P. & Duchoslav M. (2003b): Vegetace rákosin a vysokých ostřic (tř. Phragmito-Magnocaricetea) nivy Moravy v Hornomoravském úvalu. III. vegetace ř. Magnocaricetalia, závěrečná diskuse. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 52: 133–150.
- Heinzová P. (2000): Vegetace rákosin a vysokých ostřic (tř. Phragmito-Magnocaricetea) nivy Moravy v prostoru Hornomoravského úvalu. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Hejný E. (1936): Vegetace Zábřežska a pronikání teplomilných elementů z hornomoravského úvalu do Čech. – Spisy vydávané Přírodovědeckou fakultou Karlovy university 150: 1–4.
- Hejný E. (1958): Příspěvek ke květeně severozápadní Moravy (okres Zábřeh a Litovel). – Preslia 30: 376–390.
- Hendrych R. (1999): Jak to bylo na Moravě s *Betula humilis* a o jejím významu. – Zprávy České botanické společnosti 34: 21–45.
- Hlinická V., Rydlo J. & Pechanec V. (2013): Vodní makrofyta ve stojatých vodách v Olomouci a jejím nejbližším okolí. – Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci 305: 51–68.
- Hlůza B. (1998): Květena okolí Loštic. – In: Goš V. [ed.] et al., Loštice, město a jeho obyvatelé, Městský úřad Loštice, Loštice.
- Holubičková B. (1960): Dnešní vegetace olomouckých slatin. – Sborník Vlastivědného ústavu v Olomouci 4: 105–118.
- Hrabětová-Uhrová A. (1960): *Asplenium septentrionale* × *trichomanes* = *A.* × *breynii* Retz a jeho rozšíření na Moravě. – Sborník Klubu přírodovědeckého při Moravském museu v Brně za rok 1960 32: 5–10.
- Hradílek Z. (1994): Současný stav flóry CHÚ „U nádrže“ u Kladek (Drahanská vrchovina). – Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci 271: 15–17.
- Hradílek Z. & Kincl L. (1998): Smolenská luka – botanický skvost Oderských vrchů. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 47: 113–122.
- Hradílek Z., Sedláčková M., Skalický V. & Trávníček B. (1999): Materiály ke květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území. Floristický kurz ČSBS v Bruntále (1989). – Sagittaria – Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc.
- Hruby J. (1914): Die Ostsudeten. Eine floristische Skizze. – Landesdurchforschungs-Kommission, Brünn.

- Hruby J. (1937): Das Drahaner Plateau bei Prossnitz – Wischau. – Verhandlungen des naturforschenden Vereins in Brünn 68: 79–112.
- Jehlík V. (1994): Příspěvek ke genezi současné adventivní flóry Olomouce. – Zprávy České botanické společnosti 29: 37–42.
- Jílek B. (1962): Fytocenologické poměry okolí Olomouce I. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 11, Biologica 4: 129–136.
- Jílek B. & Velíšek V. (1964): Synekologická studie o slatinné vegetaci Hornomoravského úvalu II. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 13, Biologica 5: 21–57.
- Juchelková B. (1994): Vegetace odvodňovacích kanálů v zemědělské krajině CHKO Litovelské Pomoraví – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Kaštovská M. (1990): Mochna jahodovitá – *Potentilla sterilis* (L.) Garcke. – Památky a příroda: časopis státní památkové péče a ochrany přírody 15: 192.
- Kavka V. (1961): Příspěvek ke květeně okolí Prostějova. – Sborník Vlastivědného muzea v Prostějově, část přírodovědná: 85–91.
- Kincl L. (1989): Poznámky k výskytu některých vzácnějších rostlinných společenstev na střední Moravě. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 96, Biologica 29: 37–64.
- Kincl L. (1990a): Příspěvek k poznání přirozené lesní vegetace kolinného stupně střední Moravy. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 99, Biologica 30: 41–50.
- Kincl L. (1990b): Poznámky k flóře a vegetaci Olomoucka. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 99, Biologica 30: 23–39.
- Kincl L. (1991a): Lesní společenstva svazu *Carpinion* Issler em. Mayer 1937 na střední Moravě. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 104, Biologica 31: 9–57.
- Kincl L. (1991b): Nárys vegetačních poměrů chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví. Lesní a křovinná vegetace. – In: Šarapatka B. [ed.] et al., Oborový dokument CHKO Litovelské Pomoraví: 117–151, Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Kincl L. (1991c): Botanický průvodce severozápadní částí CHKO Litovelské Pomoraví I. – Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc.
- Kincl L. (1992): Lesní společenstva svazu *Carpinion* Issler em. Mayer 1937 na střední Moravě II. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 107, Biologica 32: 52–80.
- Kincl L. & Hradílek Z. (2001): Poznámky k flóře a vegetaci vojenského výcvikového prostoru Libavá (Oderské vrchy). – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 50: 117–136.
- Kotová S. (2014): Přírodní poměry a flóra území západně od Litovle. – Ms., bakalářská práce. [Depon. in: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Brno].
- Krátký M. & Dostálík S. (2004a): Botanický inventarizační průzkum PR Častava. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Krátký M. & Dostálík S. (2004b): Botanický inventarizační průzkum PR Panenský les. – Ms. [Depon. in: SAGITTARIA - Sdružení pro ochranu přírody střední Moravy, Olomouc].
- Kučera S. & Plašilová J. (1968): Příspěvek ke květeně Nízkého Jeseníku. – Zprávy Československé botanické společnosti 3: 11–16.
- Kupcová L. (2007): Flóra jihovýchodní části CHKO Litovelské Pomoraví. – Ms., bakalářská práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].

- Kupcová L. (2010): Floristický výzkum jihovýchodní části CHKO Litovelské Pomoraví. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Kupka J. (1957): Nález vzácných rostlin z okolí Uničova. – Zprávy Krajského vlastivědného musea v Olomouci (ZPRÁVY SLUKO) 74: 115–116.
- Kusák P. (1994): Makrofytní vegetace Šumvaldských rybníků (u města Uničov) v letech 1987 až 1992. – Zprávy Vlastivědného musea v Olomouci 271: 27–36.
- Laus H. (1905) Botanische Notizen 1. *Phacelia tanacetifolia* in Mähren. 2. Neuer Standort des *Aspidium Thelypteris* bei Olmütz. – Bericht der Naturwissenschaftlichen Sektion des Vereins „Botanischer Garten“ in Olmütz 1: 55.
- Laus H. (1908): Mährens Ackerunkräuter und Ruderalpflanzen: Zugleich ein Beitrag zur Phyto-geographie des Landes. – Mitteilungen der Kommission zur naturwissenschaftlichen Durch-forschung Mährens: Land- und forstwirtschaftliche Abteilung Nr. 2, Verlag der Kommission, Brünn.
- Laus H. (1909a): Beiträge zur Flora von Mähren. – Verhandlungen des naturforschenden Vereins in Brünn 47 (1908): 149–174.
- Laus H. (1910): Die pannonische Vegetation der Gegend von Olmütz. – Verhandlungen des naturforschenden Vereins in Brünn 48 (1909): 195–240.
- Laus H. (1928a): Pěstování přírodních věd v Olomouci. Příspěvek ke kulturním dějinám města. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 40: 32–46.
- Laus H. (1936): Příspěvky ke květeně moravských železnic. – Sborník Přírodovědecké společ-nosti v Moravské Ostravě 8 (1932–1935): 5–39.
- Laus H. (1937): Horská tráva, lipnice rozkladitá (*Poa remota*) u Olomouce. – Časopis Vlastenec-kého spolku musejního v Olomouci 50: 158–159.
- Leftusová P. (1999): Synantropní flóra v městské části Nový Svět v Olomouci. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Olomouc].
- Lehká A. (2000): Kosatec sibiřský *Iris sibirica* L. na střední Moravě – rozšíření, variabilita, repro-dukční biologie a druhová ochrana. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Machar I. (1993): Lesy Litovelského Pomoraví. – *Veronica* 7 (4): 24–25.
- Machar I. [ed.] (2009): History, biodiversity, and management of floodplain forest. Case study of National Nature Reserve of Vrapac, Czech Republic. – Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc.
- Machar I. [ed.] (2012): History, biodiversity, and management of the floodplain forest in the nature reserve. Case study from locality Bahna near Litovel (Czech Republic). – Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc.
- Makowsky A. (1860): Die Sumpf- und Uferflora von Olmütz. – Jahresbericht über die k. k. Real-später Oberrealschule zu Olmütz 6, Olmütz.
- Makowsky A. (1883): Standort von *Scilla bifolia*. – Verhandlungen des naturforschenden Vereins in Brünn 21 (1882): 39.
- Maresch J. (1900): Beiträge zur Kenntnis der Sporenpflanzen des niederen Gesenkes mit beson-derer Angabe der Standorte der Umgebung von Sternberg. – Programm der Landes-Ober-realschule in Sternberg 3–28.
- Mik J. (1860): Flora der Umgebung von Olmütz. Eine systematische Aufzählung der um Olmütz wildwachsenden, und im Freien kultivierten phanerogamischen Pflanzen, nebst einem Schlüssel zur Bestimmung der Gattungen in analytischer Anordnung. – Verlag von Eduard Hölzel, Olmütz.
- MLádek J. (2005): Inventarizační průzkum NPR Ramena řeky Moravy. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].

- Mládek J. (2005): Inventarizační průzkum NPR Vrapač. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Mládek J. (2005): Inventarizační průzkum PP V Boukalovém. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Mládek J. (2006): Inventarizační průzkum PR Litovelské luhy. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Neuhäusl R. & Neuhäuslová-Novotná Z. (1968): Floristický materiál ke květeně Moravy I. – Zprávy Československé botanické společnosti 3: 147–160.
- Neuhäusl R. & Neuhäuslová-Novotná Z. (1969): Floristický materiál ke květeně Moravy II. – Zprávy Československé botanické společnosti 4: 29–47.
- Neuhäusl R. & Neuhäuslová-Novotná Z. (1969): Floristický materiál ke květeně Moravy III. – Zprávy Československé botanické společnosti 4: 86–105.
- Neuhäusl R. (1961): Příspěvek ke květeně Nízkého Jeseníku. – Přírodovědný časopis slezský 22: 1–18.
- Nosková I. (1995): Rostlinná společenstva PR Kačení louka u Moravičan. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Nováček F., Bednář V. & Zapletal J. (1979): Příspěvek k přírodovědnému poznání Kosíře. – Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Okresní dům pionýrů a mládeže v Prostějově, Okresní pedagogické středisko v Prostějově, Prostějov.
- Oborny A. (1891): Flora von Oesterreich-Ungarn. Mähren. – Österreichische botanische Zeitschrift 41: 179–181, 257–259, 387–394.
- Opravil E. (1960): Některé adventivní rostliny z jižního podhůří Nízkého Jeseníku. – Přírodovědný časopis slezský 21: 414.
- Otruba J. (1921): První příspěvek ku poznání květeny moravské. – Časopis Moravského musea zemského 17–19: 389–402.
- Otruba J. (1922): Rostlinná společenstva „Hlubokého žlebu“ u Náměstě a „Křébu“ u Seničky. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 33: 13–16.
- Otruba J. (1923): Třetí příspěvek ku poznání květeny moravské. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 34: 106–113.
- Otruba J. (1924): Druhý příspěvek ku poznání květeny moravské. – Časopis Moravského musea zemského 22–23: 94–107.
- Otruba J. (1925): Čtvrtý příspěvek ku poznání květeny moravské. – Sborník klubu přírodovědeckého v Brně 7: 38–43.
- Otruba J. (1926a): Vývoj lučního krytu na rašelinách u Olomouce. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 36: 5–7.
- Otruba J. (1926b): Geobotanický význam Kosíře u Prostějova. – Věstník Klubu přírodovědeckého v Prostějově 19 (1922–1925): 9–24.
- Otruba J. (1927a): Příspěvek ku poznání quarterní květeny v okolí Olomouce: se 2 obrázky v textu. – Časopis Moravského musea zemského 25: 237–250.
- Otruba J. (1927b): Hněvotínská step. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 39: 52–60.
- Otruba J. (1927c): Pátý příspěvek ku poznání květeny Moravy a Slezska. – Sborník klubu přírodovědeckého v Brně 9: 99–104.
- Otruba J. (1928a): Květena skal v Michalském výpadě. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 40: 48.
- Otruba J. (1928b): Květena korun zdí na Hané. – Příroda 21: 220–221.
- Otruba J. (1928c): Šestý příspěvek ku poznání květeny Moravy a Slezska. – Sborník klubu přírodovědeckého v Brně 10: 62–81.

- Otruba J. (1930): Rostlinné útvary župy olomoucké. – In: Černý N. & Pelíšek R. [eds], Vlastivěda střední a severní Moravy. Vlastivěda župy olomoucké. Díl 1. Přírodní památky střední a severní Moravy: 225–274, Vydavatelské sdružení učitelstva župy olomoucké, Kroměříž.
- Otruba J. (1932): Od tůňky k stepi. (Příspěvek k oekologii rostlin Horního úvalu moravského). – Věstník Klubu přírodovědeckého v Prostějově 22: 60–70.
- Otruba J. (1933): K oekologii luk na východních svazích „Slunečné“ (Sonnenberg). – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 46: 18–19.
- Otruba J. (1936): Změny vegetace v okolí olomouckém. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 49: 130–139.
- Otruba J. (1937): Rostlinné památky v okolí Olomouce. – Krása našeho domova 29: 75–77.
- Otruba J. (1938): Nová rostlina pro okolí olomoucké, *Stellaria Frieseana* Ser., *Campanula cervicaria* L., *Orchis globosa* L., *Stachys alpinus* L., Rozšíření *Festuca silvatica* Vill., kostřavy lesní v Jeseníku a Oderských horách, *Festuca heterophylla* Lamk., Zajímavé rostliny Oderských vrchů, Botanická pozorování. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 51: 170–171.
- Otruba J. (1939): Nové rostliny okolí olomouckého, *Daphne cneorum* L., *Cirsium subalpinum* Gaud., *Festuca heterophylla* Lamk., *Erechtites hieracifolius* Raf., *Chimophilla umbellata* Nutt., *Hypericum montanum* L., Botanická pozorování. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 52: 180–181.
- Otruba J. (1940): Z květeny Sv. Kopečku. – Mojžírova Říše: vlastivědný časopis země Moravskoslezské 4 (1): 15–16.
- Otruba J. (1940a): Z květeny řepčínských močálů. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 53: 183.
- Otruba J. (1940b): Mochna malokvětá (*Potentilla micrantha* Ram.) na Kosíři. – Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 53: 154–155.
- Otruba J. (1945): Synoekologické studie o lukách Horního úvalu moravského. – Práce Moravské přírodovědecké společnosti 18: 1–34.
- Otruba J. (1950a): Poslední rákosina na obvodu Olomouce. – Ochrana přírody 5: 10–11.
- Otruba J. (1950b): Koniklecová step na Grygovských kopcích u Olomouce. – Ochrana přírody 5: 133.
- Panek J. (1894): Weiden und Weidenbasterde aus der Umgebung von Hohenstadt in Mähren. – Österreichische botanische Zeitschrift 44: 381–385.
- Panek J. (1895): Notiz über das Vorkommen von *Erechtites hieracifolia* (L.) Raf. in Mähren. – Österreichische botanische Zeitschrift 45: 476.
- Panek J. (1897): Ueber *Salix caprea* × *daphnoides*. – Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn 35 (1896): 44–45.
- Pánek J. (1901): Seltene mährische Weiden. – Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn 39 (1900): 41–42.
- Parolková L. (2000): Hvozdík pyšný (*Dianthus superbus* L.) na střední Moravě - rozšíření, variabilita, reprodukční biologie a druhová ochrana. – Ms., diplomová práce. [Depon. in: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Olomouc].
- Podpěra J. (1908): Floristické poznámky II. – Věstník Klubu přírodovědeckého v Prostějově 10: 3–18.
- Podpěra J. (1911): Květena Hané: základy zeměpisného rozšíření rostlinstva na Horním úvalu moravském. – Kommissie na přírodovědecké prozkoumání Moravy, Brno.
- Podpěra J. (1913): Doplnky ku Květeně Hané. – Věstník Klubu přírodovědeckého v Prostějově 16: 49–74.
- Podpěra J. (1925a): Květena Moravy v minulosti a přítomnosti. – Výroční zpráva Moravské přírodovědecké společnosti, Brno.

- Podpěra J. (1925b): Květena Moravy ve vztazích systematických a geobotanických. Část soustavná, svazek VI., část 2. Trávy (Glumiflorae Wettst.). – Práce Moravské přírodovědecké společnosti, Sv. 2, Brno.
- Podpěra J. (1928): Květena Moravy ve vztazích systematických a geobotanických. Část soustavná, svazek VI., část 3. Šachorovitě (Cyperales Wettstein). – Práce Moravské přírodovědecké společnosti, Sv. 5, Brno.
- Rohrer R. & Mayer A. (1835): Vorarbeiten zu einer Flora des Mährischen Gouvernements. – R. Rohrer, Brünn.
- Rybka V. (1997): Botanický inventarizační průzkum připravované plochy mokřadů v PR Chomoutovské jezero. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Rybka V. (1998): Botanický inventarizační průzkum přírodní památky Dalibor. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Rybka V. (2001): Botanický inventarizační průzkum lužních lesů u Mladče. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Rybka V. (2003): PR Chomoutovské jezero. – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Rydlo J. (1992): Vodní makrofyta řeky Moravy. – Muzeum a současnost, řada přírodovědná 6: 39–66.
- Sapetza J. (1856): Beitrag zur Flora von Mähren und Schlesien. – Verhandlungen der zoologisch-botanischen Vereins in Wien 6: 471–474.
- Sedláčková M. (1989): Poznámky k rozšíření *Chenopodium vulvaria* na severovýchodní Moravě. – Časopis Slezského muzea, Série A, Vědy přírodní 38: 225–230.
- Sedláčková M. (1994): Rozšíření *Orchis pallens* na severní Moravě a ve Slezsku. – Časopis Slezského zemského muzea, Série A, Vědy přírodní 43: 219–223.
- Schwippel C. (1855): Excursionen in die Umgebung von Olmütz. – Lotos 5: 162–163, 212–213.
- Skutil J. (1956): Z pravěku Lošticka. – Zprávy Krajského vlastivědného musea v Olomouci (ZPRÁVY SLUKO) 65: 113–119.
- Slavíček F. J. (1897): Beitrag zur Flora von Mähren. Verzeichnis der in der Umgebung von Littau beobachteten phanerogamen Pflanzen. – Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn 35: 3–69.
- Smejkal M. (1960): K taxonomii, rozšíření a ekologii *Euphrasia nemorosa* (Pers.) H.Mart. a *E. haussknechtii* Wettst. na Moravě. – Sborník Klubu přírodovědeckého při Moravském museu v Brně za rok 1960 32: 31–40.
- Souček V. (1961): Chráněná krajinná oblast Velkého Kosíře. – Sborník Vlastivědného muzea v Prostějově, část přírodovědná: 127–132.
- Spitzner V. (1885): Příspěvek ku květeně okolí města Prostějova. – Nákladem vlastním, Prostějov.
- Spitzner V. (1901): 7. Morava (květena). – In: Anonymus: Ottův Slovník Naučný. Illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí. XVII: 632–637, Vydavatel a nakladatel J. Otto, Praha.
- Spitzner W. (1887): Correspondenz. – Österreichische botanische Zeitschrift 38: 407–408.
- Spitzner W. (1888a): Correspondenz. – Österreichische botanische Zeitschrift 38: 144–145.
- Spitzner W. (1888b): Correspondenz. – Österreichische botanische Zeitschrift 38: 394–395.
- Šmarda J. (1961): Příspěvek ke květeně horního povodí toku Svitavy a Třebůvky. – Preslia 33: 59–64.
- Šmarda J. (1963): Rozšíření xerothermních rostlin na Moravě a ve Slezsku. – Geografický ústav ČSAV, Brno.
- Šula B. (1948): Geobotanická a sociologická studie květeny Litovelska. – Ms., kandidátská disertační práce. [Depon. in: Masarykova Univerzita, Přírodovědecká fakulta, Brno].

- Šula B. (1957): Z olomoucké květeny. – Zprávy Krajského vlastivědného musea v Olomouci (ZPRÁVY SLUKO) 74: 115.
- Šula B. (1960): Z botanických exkurzí. – Zprávy Krajského vlastivědného střediska v Olomouci 90: 180–184.
- Šula B. (1960): Zbytky slatin u Moravičan. – Zprávy Vlastivědného ústavu Olomouc 87: 123–124.
- Šula B. et al. (1963): Rezervace Plané loučky – Ms. [Depon. in: AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Litovel].
- Tkany F. (1879–1880): Die Vegetationsverhältnisse der Stadt Olmütz und ihrer Umgebung. – Programm des deutschen k. k. Staats-Obergymnasium in Olmütz für 1880, 1879: 1–36, 1880: 1–15.
- Tlusták V. (1989a): Ruderální společenstva Olomouce I. Bidentetea tripartiti. – Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci 259: 1–16.
- Tlusták V. (1989b): Přehled neofyt Olomouce. – Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci 259: 28–30.
- Tlusták V. (1990): Ruderální společenstva Olomouce. – Ms., kandidátská disertační práce. [Depon. in: Botanický ústav AV ČR, Průhonice].
- Tlusták V. (1994): Ruderální vegetace Olomouce ve vztahu k typům městské zástavby. – Zprávy České botanické společnosti 29: 1–13.
- Továrek O. (1970): Botanická pozorování v okolí Myslechovic u Litovle v r. 1969. – Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci 149: 27.
- Továrek O. (1970): Rostlinné společenstvo „Dubičí“ a „Jankovy skály“ u Loučky, okres Olomouc. – Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci 146: 13–16.
- Trávníček B. (1992): Botanický průvodce SZ částí CHKO Litovelské Pomoraví II. – Rektorát Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc.
- Trávníček B. (1998): Květena oblasti Velkého Kosíře na Prostějovsku. – Přírodovědné studie Muzea Prostějovska 1: 67–94.
- Trávníček B. & Trávníčková V. (1994): Floristické poměry ostrůvků teplomilné vegetace v území SZ od Prostějova. – Preslia 66: 61–84.
- Velísek V. (1968): Slatinná společenstva třídy Phragmitetea Tüxen et Preissing 1942 Hornomoravské ho úvalu I. – Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Facultas rerum naturalium 28, Biologica 10: 43–59.
- Vogl A. E. (1854): Flora von Olmütz. – Oesterreichisches botanisches Wochenblatt 4: 244–246, 250–251, 258–259, 265–267, 274–276, 281–282, 289–291, 299–300, 306–308.

Poděkování

Děkujeme všem, kteří nám ochotně pomohli při zpracování materiálů, především Zbyňku Hradílkovi, Monice Kyselé a Petru Kociánovi za pomoc při sestavování výběrové regionální bibliografie, Jiřímu Kociánovi za zpracování mapek a Martinu Duchoslavovi, Veronice Kalníkové a Davidu Hlisnikovskému za pročtení textu a řadu užitečných připomínek.

Poznámky

Poznámky

Poznámky